

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0401U001348

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-05-2001

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Григоренко Ірина Володимирівна

2. Grygorenko Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.05

Назва наукової спеціальності: Ботаніка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-05-2001

Спеціальність за освітою: 7.2106

Місце роботи здобувача: Запорізький державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: 69063, Україна, Запоріжжя, МСП-41, вул. Жуковського, 66

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.215.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: 69063, Україна, Запоріжжя, МСП-41, вул. Жуковського, 66

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.29.25

Тема дисертації:

1. Еколого-біологічні дослідження деяких представників родини Magnoliaceae в умовах південного сходу України (на прикладі Запорізької області)
2. Ecological and biological investigations of some representatives of the Magnoliaceae family in conditions of the South-East of Ukraine (on the example of Zaporizhzhya region)

Реферат:

1. Об'єкти дослідження: 4 види представників родини Magnoliaceae: магнолія кобус (*Magnolia kobus* DC.), магнолія Суланжа (*Magnolia x soulangeana* Soul.-Bod.), магнолія оберненояйцевидна (*Magnolia obovata* Thunb.) - представники р. *Magnolia* L., і тюльпанне дерево (*Liriodendron tulipifera* L.) - представник р. *Liriodendron* L. Мета дослідження: вивчення біоекологічних характеристик деяких видів Magnoliaceae в умовах південного сходу України, аналіз їх стійкості до екстремальних факторів середовища та виявлення критичних точок розвитку. Методи: морфологічний, анатомічний, еколого-фізіологічний та ін. Теоретичні і практичні результати: проведені дослідження становлять інтерес для розробки теоретичних питань інтродукції деревних рослин, ботанічного ресурсознавства та екології рослин. Вивчено еколого-біологічні характеристики *M. kobus*, *M. x soulangeana*, *M. obovata* і *L. tulipifera* в умовах південного сходу України. Досліджено фенофази, флоральний морфогенез, питання антекології та плодоношення вищенаведених

видів. По зроблено способи насінневого розмноження *M. kobus* і *M. x soulangeana*. Досліджено стійкість листопадних Magnoliaceae до ранноосінніх, пізньовесняних приморозків та відлиг. Розглянуто питання посухо- та жаростійкості цих рослин, запропонована шкала комплексної оцінки даних показників. Встановлено критичні періоди у річному циклі розвитку представників родини Magnoliaceae. Згідно модифікованої нами шкали обчислення інтегрального числового показника життєздатності інтродуцентів виділено перспективні види для подальшої їх інтродукції в умовах південного сходу України. Новітність нововпроваджуваного: Вперше проведено дослідження біоекологічних особливостей 4 видів листопадних Magnoliaceae (*M. kobus*, *M. x soulangeana*, *M. obovata* і *L. tulipifera*) в умовах південного сходу України. Вивчено феноспектри, флоральний морфогенез. Оригінальними є антекологічні спостереження, дослідження впливу екстремальних екологічних факторів (низькі температури, перепади температур, вологість) на розвиток чоловічого гаметофіту в польових та модельних експериментах. Проаналізовано процеси плодоношення. Досліджено екофізіологічні показники морозо- та зимостійкості, жаро- та посухостійкості Magnoliaceae. Вперше вивчено реакції Magnoliaceae на пізньовесняні, ранньоосінні приморозки та відлиги в модельних і польових дослідах. Встановлено критичні періоди в річному циклі інтродукованих видів. Ступінь впровадження: результати впроваджені у ДКРБП "Зеленбуд", ЗДСП "Запоріжзеленгосп" для озеленення міських територій, а також для озеленення територій Обласного державного шкільного психоневрологічного санаторію та міської дитячої лікарні №1, в лекційні та практичні курси "Ботаніка", "Фізіологія рослин", спецкурси "Еколого-фізіологічні основи стійкості рослин", "Промислова ботаніка". Ефективність: сприятиме оптимізації екологічного стану міських територій, розширенню асортименту для озеленення; підвищенню рівня підготовки студентів. Сфера, галузь використання: ботаніка, екологія, охорона природи, зелене будівництво.

2. Research subjects: 4 species of Magnoliaceae famili: *Magnolia kobus* DC., *Magnolia x soulangeana* Soul.-Bod., *Magnolia obovata* Thunb. - representatives of *Magnolia* L. genus, and *Liriodendron tulipifera* L. - a representative of *Liriodendron* L. genus. Research objectives: To study bioecological characteristics of some Magnoliaceae species in conditions of the South - East of Ukraine; to analyse their resistance to extreme environmental factors and reveal critical points of the development. Methods: morphological, anatomical, ecological and physiological and others. Theoretical and practical results: The carried out investigations are of great interest for working out theoretical questions on boreal plants introduction, botanical resource science and plant ecology. Ecobiological characteristics of *M. kobus*, *M. x soulangeana*, *M. obovata* and *L. tulipifera* were studied in conditions of the South-East of Ukraine. Phenophases, floral phenogenesis, antecology and fruiting of above-mentioned species were investigated. Ways of *M. kobus* and *M. x soulangeana* seedage are elaborated. The resistance of falling leaves Magnoliaceae to early autumn and late spring frosts and thaws is investigated. The questions on drought and hot resistance of these plants are considered, a scale of complex assessment of given indices is offered. Critical periods in a year's cycle of the development of Magnoliaceae family are established. By modified scale of calculation of integral numerical index of introducents vital capacity prospective species are marked out for their further introduction. Novelty of the introduced: for the first time were investigated bioecological peculiarities of falling leaves Magnoliaceae (*M. kobus*, *M. x soulangeana*, *M. obovata* and *L. tulipifera*) in conditions of the South-East of Ukraine. Phenophases, floral morphogenesis in the steppe introductive region were studied. Original ones are antecological investigations, study of extreme ecological factors influence (low temperatures, fluctuations of the temperature, humidity) on the development of male gametophyte in field and model experiments. The processes of fruitage are analysed. The ecological and physiological indices of frost, - winter, -hot and drought resistance of Magnoliaceae are investigated. For the first time responses of Magnoliaceae to late spring, early autumn frosts and thaws were studied in field and model experiments. The critical periods in a year's cycle of introduced species were established. Implementation degree: the results were implemented in SKRAU "Greenconstruction", ZSAU "Zaporozhzhelenkhoz" for planting of greenery on the territory of the town, and also for planting trees and shrubs on the territory of the State Regional school psychiatric and neurologic sanatorium and children's hospital number 1; in the lecture and practical courses "Botany", "Plant physiology", "Industrial botany", "Ecophysiological basis of plants resistance". Effectiveness: will promote optimization of improvement of ecological conditions of industrial

territories, contaminated by chromium, improvement of ornamental flower plants conditions, enlargement of assortment for industrial zones planting; increase of students training level. Sphere, sector of implementation: botany, ecology, nature protection, green construction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бессонова Валентина Петрівна
2. Бессонова Валентина Петрівна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошно Микола Арсенійович
2. Кошно Микола Арсенійович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гревцова Ганна Терентіївна

2. Гревцова Ганна Терентіївна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Черевченко Тетяна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Черевченко Тетяна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.